

Liite 3 – Yhteenvedo turvetyöryhmän kuulemista tahoista

Alla on listattu kaikki kuultavat, joilta turvetyöryhmä pyysi esityksen kokouksissaan. Sisällöt on mainittu erittäin tiiviisti parilla virkkeellä.

Vapo Oy 17.6.2020 (kokous 2)

Työryhmä kuuli Vapo Oy:n Mia Suomisen esityksen Suobiomassan korkean jalostusasteen uudet käyttömuodot. Pisimmälle kehitetty tuote on aktiivihiili, mutta kehitteillä on muitakin tuotteita, joista on kirjoitettu turvetyöryhmän raportissakin.

Huoltovarmuuskeskus 21.8.2020 (kokous 3)

Työryhmä kuuli Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) energiahuolto-osaston johtaja Minna Haapalan esityksen. Turpeen vähenemisen myötä riippuvuus metsäteollisuuden sivutuotteista ja metsähakkeen kasvava käyttö voivat johtaa tuonnin kasvuun, mikä on ongelma omavaraisuuden kanalta. Turpeella on merkittävä rooli huoltovarmuuden kannalta, ja sen käyttöä tulee edelleen jatkaa huoltovarmuuden turvaamiseksi.

Sitra 3.9.2020 (kokous 4)

Sitra esitteli julkaisemansa raportin, jonka tavoite oli edistää keskustelua hiilineutraalius-tavoitteen saavuttamisesta oikeudenmukaisella tavalla. Turpeesta luopuminen nähdään työssä keskeiseksi ja kustannustehokkaaksi keinoksi vähentää päästöjä. Työssä mm. kartoitettiin tuotannon ja käytön työllisyys- ja alueellisia vaikutuksia sekä kartoitettiin yrittäjien näkymiä haastattelujen avulla.

EK 25.9.2020 (kokous 5)

EK:n Matti Kahra esitteli näkemyksiään päästökauppaan liittyen. Suunta on nouseva ja EU:n 2030-tavoitteen kiristys nostanee hintaa entisestään.

Fortum 25.9.2020 (kokous 5)

Fortumin Vesa Ahoniemi esitteli näkemyksiään päästökauppaan liittyen. Päästöoikeusmarkkinan ”ylijäämä” tai ”varasto” alkaa jo selvästi vähentyä ja EU:n 2030-tavoitteen kiristäminen vaikuttanee merkittävästi.

TEM 25.9.2020 (kokous 5)

TEM:n Petteri Kuuva esitteli budjettiriihen linjauksia. Lämmityspolttoaineiden veronkorotukset (105 miljoonaa) tulevat voimaan vuoden 2021 alusta. CHP-lämmön veroetu alenee. Turpeen verolle linjattiin lattiahintamalli (jolla varmistetaan minihinta, mikäli päästöoikeuden hinta jäisi alhaiseksi).

Oulun energia / Turveruukki 25.9.2020 (kokous 5)

Pertti Vanhala esitteli Oulun Energian (ja Turveruukin) näkemyksiä turpeen käytöstä. Huoli turveyrittäjistä on suuri – Turveruukki on jo aloittanut joidenkin työntekijöiden kouluttamisen puun korjaamiseen.

Tampereen sähkölaitos 25.9.2020 (kokous 5)

Jussi Laitinen esitteli Tampereen Sähkölaitoksen näkemyksiä turpeen käytöstä. Tähän mennessä kylmiin talviin on varauduttu turvetta varastoimalla. Biomassan varastointi on vaikeaa, joten kallis maakaasu jää ainoaksi vaihtoehdoksi.

Luonnonvarakeskus 25.9.2020 (kokous 5)

Perttu Anttila ja Juha Laitila LUKEstä pitivät alustuksen energiaturvetta korvaavan puun käytöstä. Tuoretta laskelmaa turpeen korvaamiseksi ei ole tehty. Metsähaketase on tehty viime ilmasto- ja

energiastrategi-an valmistelun yhteydessä vuonna 2016. [Uusi selvitys käynnistettiin vuoden 2021 alkupuolella mutta valmistuu vasta turvetyöryhmän toimikauden päättymisen jälkeen]

Kauppapuutarhaliitto 22.10.2020 (kokous 6)

Jyrki Jalkanen esitteli Kauppapuutarhaliitin näkemyksiä. Kasvihuoneviljelyyn tarvitaan vuodessa noin 0,2 milj m³ kasvuturvetta. KPL:n jäsenkyselyn (kesäkuu 2020) mukaan noin 90 % lopettaisi toiminnan, jos kasvuturvettaturve ei olisi käytettävissä. Toistaiseksi ei katsota olevan uskottavaa korvaajaa kasvuturpeelle, vaikka kivivillaa, kookosta ja rahkasammalta on tutkittu tai tutkitaan.

Viherympäristöliitto 22.10.2020 (kokous 6)

Anu Riikonen esitteli Viherympäristöliiton näkemyksiä. Turpeella on oleellinen rooli viherrakentamisessa. Korvaavia ratkaisuja mietitään, mutta tehtävä ei ole helppo turpeen erinomaisten ominaisuuksien vuoksi – etenkin taimituotannossa turve koetaan välttämättömäksi.

Eläinten terveys ry 22.10.2020 (kokous 6)

Hannele Nauholz esitteli yhdistyksen näkemyksiä. Kuiviketurpeen ominaisuudet ovat erinomaiset tuotantoeläinten hyvien pito-olosuhteiden varmistamisessa.

MTK:n siipikarjanlihajaosto 22.10.2020 (kokous 6)

Eeva Korimäki esitteli jaoston näkemyksiä. Turve on hyvä alustamateriaali broilerinkasvatuksessa, joka ylläpitää broilerien jalkapohjaterveyttä. Turvetta korvaavia vaihtoehtoja tutkitaan, mutta tutkimusten yhteydessä on havaittu ongelmia verrattuna turpeen käyttämiseen.

Biolan Oy 22.10.2020 (kokous 6)

Teppo Rantanen esitteli Biolanin näkemystä energiaturpeen noston vähenemisen vaikutuksista kasvuturpeeseen. Pääviestinä oli, että kasvuturpeen hinta jopa kaksinkertaistuisi, jos sitä ei voisi nostaa energiaturpeen sivutuotteena.

Luonnonvarakeskus 22.10.2020 (kokous 6)

Niko Silvan esitteli Luken tutkimustuloksia rahkasammaleesta. Tuotantopotentiaalia olisi Suomessa riittävästi tarpeeseen nähden. Ominaisuudet ovat lähellä turpeen ominaisuuksia kasvualustakäytössä. Ongelmana on tällä hetkellä kallis tuotanto-/korjuukustannus.

International Peatland Society 22.10.2020 (kokous 6)

Gilbert Ludwig antoi arvionsa turvepohjaisten tuotteiden globaalin markkinan kehityksestä. Etenkin kasvuturpeen käyttö kasvaa huomattavasti. Myös muiden turvepohjaisten tuotteiden näkymä on hyvä.

Luonnonvarakeskus 6.11.2020 (kokous 7)

Lasse Aro ja Antti Wall esittelivät soiden jälkikäytön eri vaihtoehtoja sekä niiden arvioituja elinkaari-päästöjä. Metsitysvaihtoehto katsottiin päästöiltään pienimmäksi. Turvesuot soveltuvat hyvin myös viljelykäyttöön.

Smart Energy Transition -hanke 6.11.2020 (kokous 7)

Armi Temmes esitteli hankkeessa tähän asti saatuja tuloksia, jotka koskivat polttoon perustumattoman energiajärjestelmän mahdollistamista. Etenkin lämpöpumput yleistyvät jatkuvasti, mutta siirtymäkausi kokonaan pois polttoon perustuvasta energiantuotannosta on pitkä.

Luontopaneeli 6.11.2020 (kokous 7)

Liisa Kulmala esitteli turvemaiden käytön vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Käytiin läpi mm. turvetuotantoalueiden osuuksia ja päästöjä sekä jälkikäyttömuotoja, jotka olivat linjassa Luonnonvarakeskuksen kuulemisen kanssa.

Metsäteollisuus ry 6.11.2020 (kokous 7)

Jyrki Peisa esitteli Metsäteollisuus ry:n näkemyksiä turpeen energiakäytön vähenemiseen liittyen. Pääviesti oli huoli metsäteollisuuden käyttämän kuitupuun mahdollisesta päätymisestä lämpökattiloihin.

TEM 19.11.2020 (kokous 8)

TEM:n Pasi Rantahalvari esitteli JTF-valmistelun tilannetta. Esityksessä korostui vielä komission yksityiskohtaisten kantojen keskeneräisyys – lähinnä se, mihin JTF todella soveltuu ja mihin ei (yksityiskohtaisella tasolla).

Ilmastopaneeli 19.11.2020 (kokous 8)

Annukka Vainio kertoi ilmastopaneelin näkemyksen siitä, miten turpeenkäytöstä voitaisiin luopua oikeudenmukaisella tavalla. Todettiin, että tavoite on haastava turpeenkäytön vähentyessä todella nopeasti. Keinoiksi esitettiin mm. turveyrittäjien työllistämistä jälkikäyttöön sekä uudelleen koulutuksen ja uuden liiketoiminnan tukemista JTF-varoin.

Seinäjoen AMK 19.11.2020 (kokous 8)

Kari Laasasenaho esitteli energiaturveyrittäjille tehdyn kyselyn alustavia tuloksia. Vastauksissa tilanne koettiin haastavaksi vallitsevan energiapolitiikan vuoksi. Todettiin myös, että haastatelluista yli puolet oli alle 50-vuotiaita. Vastaajien toiveissa olivat suorat kompensatiot turveyrittäjille.

Turveruukki 19.11.2020 (kokous 8)

Tarja Väyrynen esitteli Turveruukin näkemyksiä, joissa korostui se, että JTF:stä odotettiin enemmän tukea. Turveruukin mukaan myös vielä 2010 näytti, että energiaturvetta tulitaisiin käyttämään edelleen 2030 luvullakin merkittäviä määriä.

Suomen turvetuottajat ry 19.11.2020 (kokous 8)

Hanna Haavikko esitteli Suomen turvetuottajien näkemyksiä, joissa korostui turveyrittäjien tilanne tuotantomaihin ja -koneisiin tehtyjen investointien osalta. Todettiin myös, että valtion politiikkaa on vaikea ymmärtää.

AFRY 1.12.2020 (kokous 9)

Jenni Patronen esitteli AFRYn tekemää Pohjois-Pohjanmaan alueselvitystä, jossa mallinnettiin turpeen käytön korvautuvuutta. Johtopäätös oli sama kuin valtakunnallisessa selvityksessä eli että turpeen osuus vähenee nopeasti ja korvautuu lyhyellä aikavälillä pääosin biomassalla.

Taloustutkimus 1.12.2020 (kokous 9)

Pasi Holm esitteli Taloustutkimuksen tekemän selvityksen alustavia tuloksia, joiden mukaan turpeen nopeasta luopumisesta aiheutuvat kustannukset turvealalle (ei koko kansantaloudelle) olisivat satoja miljoonia euroja.

Geologian tutkimuskeskus 1.12.2020 (kokous 9)

Tuija Vähäkuopus esitteli GTK:n tekemän Keski-Pohjanmaata koskevan selvityksen tuloksia. Selvitys sisälsi mm. kasvu- ja kuiviketurvet potentiaalain kartoituksen sekä kyselyn turveyrittäjille, jotka nostivat keskeiseksi vaatimukseksi valtion suorat tuet.

Kuntaliitto 1.12.2020 (kokous 9)

Jari Vaine esitteli Kuntaliiton näkemyksiä kuntatalouteen turpeenkäytön vähentyessä. Kävi ilmi, että uudet ja ”ennenaikaiset” lämmöntuotantoinvestoinnit ovat haastavia monille pienille kunnallisille lämpöyhtiöille, joilla voi puolestaan olla merkittävä rooli kuntien kassavirroissa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 11.12.2020 (kokous 10)

Juhani Kaakinen piti esityksen turvetuotannon lopettamiseen liittyvistä viranomaiskäsitelystä. Prosessi riippuu paljon siitä, mitä turvetuotantoalueen ympäristölupaan on merkitty.

SITRA 11.12.2020 (kokous 10)

Janne Peljo piti esityksen Sitran järjestämien turvedialogien tuloksista, jotka on kuvattu myös varsinaisessa turvetyöryhmän raportissa.

Suokone Oy 11.12.2020 (kokous 10)

Tuomo Meriläinen esitteli näkemyksiään turvetuotantokoneiden markkinoista sekä jälkimarkkinoista. Turvekoneita kysytään edelleen vientiin mutta koko ajan vähemmän ja vähemmän.

Pellervon taloustutkimus 29.1.2021 (kokous 14)

Matti Valonen esitteli PTT:n turvetutkimuksen alustavia tuloksia. (ks. myöhempi Pellervon taloustutkimuksen kuulemiskohta)

Kekkilä 12.2.2021 (kokous 16)

Nina Kinnunen, Pekka Järvenpää ja Kirski Tanski esittelivät näkemyksiään kasvu- ja kuiviketurpeesta. Kasvualustan maailmanlaajuisen kysynnän arvioidaan nousevan huomattavasti. Kasvu- ja kuiviketurpepaksuuden on suokohtainen, joten kaikilta soilta ei ole kannattavaa nostaa pelkkää kasvu- ja kuiviketurvetta, kun taas joillain soilla se voi olla hyvinkin mahdollista.

Pellervon taloustutkimus 5.3.2021 (kokous 19)

Matti Valonen esitteli PTT:n turvetutkimuksen loppuraporttia, jossa tarkastellaan turpeen työllistävyyksivaikutuksia tilastojen valossa. Arvioidaan, että turveala työllistää n. 1,8 kertaa oman suoran työllisyytensä eli noin 2 500 htv. Eniten turpeen tuotannon väheneminen vaikuttaa seutukuntatasolla. Suurimmat vaikutukset arvioidaan toteutuvan Luoteis-Pirkanmaalla ja Haapavesi-Siikalatva –seutukunnassa. joissa kyse on n. 2% työllisistä ja 3% jalostusarvosta.